

I

Els vegetals son sers organitzats y vius que 's diferencien dels animals perque estan privats: primer, dels órguens de sensibilitat; segon, dels de moviment; tercer, dels propis pera la circulació; quart, dels propis pera la respiració y quint, dels propis pera la digestió; y 's diferencien dels inorganichs ó minerals en que naixen, creixen y moren efectuant son creixement per *intus-suscepció* y 'ls minerals que no més creixen, ho fan per *super-posició*, es adir, per la colocació de capes del mateix mineral, una sobre l' altre.

Els vegetals lo mateix que 'ls animals, es desenrotllen y conserven per medi de la nodrició, però així com els animals están proveïts d' un aparato digestiu, indispensable si tenim en compte que ingereixen especialment aliments de complicada composició y que han de sufrir series modificacions y seleccions pera esser transformats en *quilo*, única substancia áproposita pera esser absorbida en el canal intestinal, als vegetals no 'ls cal dit aparato, puig la seva alimentació consisteix en materies simples molt fluidas, ó tot lo més combinacions sencillísimas d' aquestes materies y encara quant una causa suficient les ha favorablement modificat. Per aixó diém que les plantes s' alimenten especialment d' aigua, d' ácid carbónich y de nítrógen y pera l' absorció d' aquestos aliments disposen en la cara inferior de les fulles, així com també en les puntes de les arrelletes un sens ff de boquetes encarregades dels treballs d' absorció, y s' hi troben ab tanta profusió que en una sola fulla de sauqué 's calcula que passen de quatre centes mil.

Per les fulles absorveixen l' ácid carbónich y 'l vapor d' aigua del aire admosféric, qual treball executen durant la nit, establintse el moviment de descens de la sava, puig degut á la baixa de la temperatura 'ls líquits continguts en el vegetal disminueixen de volúm y per omplir l' espay que aquesta condensació ocasiona, xuclen les fulles, com diém, els citats elements del ayre que les rodeja. Durant el dia, en que la temperatura puja, s' efectua 'l fenómen de excreció per la infinitat de poros que tenen les branquetes tendres y les fulles en sa cara superior, perdent molta aigua per evaporació, y desprenent l' oxigen resultant de la descomposició, que gracies á la llum ha sufrert l' ácid carbónich que havia sigut absorbit en el transcurs de la nit, y pera omplir el vuyt que aixó provoca, xuclen llavors les boques de